

# Waardige behandeling voor vrouwen met fistula

In het centrum Dimol in het West-Afrikaanse Niger verblijven vrouwen die herstellen van fistula, een opening tussen de vagina en de blaas of endeldarm met incontinentie als gevolg. “Fistula ontstaat na een gecompliceerde bevalling en komt vaak voor bij jonge meisjes waarbij het bekken te smal is om te bevallen,” zegt Salamatou Traoré, vroedvrouw en oprichtster van Dimol. Naast medische zorg en onderdak, biedt Dimol de vrouwen ook vormingen, alfabetisering en naailessen.



In 2007 kreeg Traoré als erkenning voor haar werk in de strijd tegen fistula een prijs van het VN-Bevolkingsfonds (UNFPA). Maar in het instabiele Nigerese politieke klimaat is het niet eenvoudig werken voor ngo's als Dimol.

Traoré werkte jarenlang als vroedvrouw in verschillende ziekenhuizen in de hoofdstad Niamey en was voorzitter van het Nigerese comité voor de strijd tegen praktijken die de gezondheid van de vrouw schaden. Toen ze in 1998 voorstelde om activiteiten rond fistula op te zetten en haar collega's van het comité dat niet zagen zitten, besloot ze zelf een ngo op te richten. “Ik wilde een ngo die de nadruk legt op de waardigheid van de vrouw. Dimol betekent waardigheid in de taal van de Peuhl (een etnische groep in de Sahel-regio, nvdr.),” vertelt Traoré.

## ● Bezoek

Tijdens ons bezoek verbleven er 25 vrouwen in het Dimol centrum. Sommige vrouwen liggen op bed, maar de meesten volgen de medische voorlichtingsles die de verpleegster op de binnenplaats aan het geven is.

“De kennis over gezondheid en hygiëne is heel laag in Niger. Dat is een van de oorzaken van het grote aantal fistula's,” legt Traoré uit. “Daarom geven we deze vormingen. We hebben ook mobiele teams die in de dorpen uitleg gaan geven en vrouwen aansporen om ook voor de bevalling een dokter te raadplegen.” De verpleegster gebruikt tekeningen om uit te leggen welke inspannende activiteiten vrouwen best vermijden tijdens de zwangerschap. De alfabetiseringsgraad in Niger is heel laag. Iets meer dan tachtig procent van de vrouwen is analfabeet. Daarom leren de vrouwen in het centrum ook een beetje lezen en schrijven. “We vinden het belangrijk dat de vrouwen re-integreren als ze terug naar huis gaan. Er heerst een groot taboe op fistula. We moeten dus werken aan de zelfredzaamheid van de vrouwen. Ze krijgen hier in het centrum naailessen. Bij hun thuiskomst kunnen ze dan als kleermaakster een inkomen genereren.”



## ● Kindhuwelijken

“Fistula komt vooral voor bij de eerste bevalling bij jongere vrouwen en bij vrouwen met meer dan vijf kinderen. Zij vinden het dan vaak niet meer nodig om voor de bevalling op consultatie te gaan,” zegt Traoré. “Er is ook een duidelijke link met huwelijken op vroege leeftijd. Zeker wanneer meisjes die nog geen 1m50 zijn, zwanger raken, is het risico op een fistula heel groot.” Niger kent het hoogste aantal kindbruiden ter wereld. Drie op de vier meisjes trouwt er voor ze achttien jaar zijn. Ruim een op de drie huwen zelfs voor hun vijftiende, de wettelijk toegestane leeftijd voor meisjes om te huwen. De meisjes trouwen doorgaans met een man die ouder is.

“De grootste angst van veel ouders is dat hun dochter zwanger wordt voor ze getrouwd is,” zegt Saa Gado van de ngo Plan Niger, die strijdt voor kinderrechten. “Contraceptie ligt heel moeilijk en er wordt te weinig over seksualiteit gesproken.” Uit onderzoek blijkt dat meisjes die niet naar school gaan, veel vroeger trouwen dan meisjes die wel naar school gaan. Een huwelijk kan de oorzaak zijn dat een meisje niet meer naar school gaat. Maar ze kunnen ook besluiten hun dochter uit te huwelijken juist omdat ze niet naar school gaat en de ouders haar niet de hele dag in het oog kunnen houden. “Daarom is het zo belangrijk om meisjes zo lang mogelijk op school te houden,” aldus Gado.

Op dit moment wordt in Niger weinig aanstalten gemaakt om de wettelijk huwbare leeftijd van meisjes op te trekken tot achttien jaar. Eerdere pogingen daartoe belandden na verzet van enkele radicale islamitische organisaties in de koelkast. De gematigde islam overheerst nochtans in Niger, waar 95 procent van de bevolking moslim is. De overheid, VN-organisaties als Unicef en UNFPA en westerse ngo's proberen voornamelijk via sensibilisering kindhuwelijken tegen te gaan en werken hiervoor samen met lokale traditionele en religieuze leiders. Gado van Plan Niger: “De Koran staat kindhuwelijken niet toe. Sommige interpreteren de Koran echter zoals ze willen. Daarom kunnen imams een grote rol spelen en werken wij veel met hen samen in de strijd tegen kindhuwelijken.”



### Halima (23)

*“Ik trouwde toen ik twaalf was. Andere meisjes trouwden, dus wilde ik dat ook. Ik wist helemaal niet wat het betekende. Twee jaar later kreeg ik mijn eerste zoon. Toen ik van mijn dochter Naseba beviel, kreeg ik fistula. Na de operatie ben ik naar hier doorverwezen. Bij mijn zwangerschap vorig jaar besloot ik uit voorzorg terug te komen. Mijn man wilde niet dat ik naar hier kwam en een keizersnede deed. Ik heb mijn geiten moeten verkopen om alles te kunnen betalen.”*



### Tschallou (15)

*Anderhalf jaar geleden kwam Tschallou aan in Dimol. Ze is afkomstig van een dorp in de buurt van Diffa, meer dan 1 300 kilometer van Niamey. “Het klimaat is hier veel aangenamer, maar ik wil graag meteen naar huis als ik genezen ben. Ik mis mijn moeder en mijn man. We besloten zelf om te trouwen. Hij is mijn neef. Hoe oud ik toen was, herinner ik me niet meer. Ik had al twee keer mijn maandstonden gekregen.”*







**Haoua (19)**

Haoua verblijft al bijna twee jaar in Dimol. Ze heeft al twee operaties achter de rug, maar is nog niet genezen. "Toen ik vijftien was heeft mijn nonkel me uitgehuwelijkt. Een week nadat hij het me kwam vertellen, moest ik al verhuizen naar het dorp van mijn echtgenoot. Ik wilde niet, maar ik had geen keuze. Toen ik fistula kreeg, is hij van mij gescheiden. Als ik genezen ben, wil ik liefst in Niamey blijven en naar school gaan."



**Hadisa (17)**

Hadisa is afkomstig uit Diffa en woont al een half jaar in Dimol. Haar echtgenoot is helemaal met haar meegekomen naar Niamey. Hij had op de radio gehoord dat je in Niamey kon genezen van fistula. De mensen van het dorp waren niet akkoord met de reis. Ze wilden Hadisa laten behandelen door kwakzalvers. Haar echtgenoot heeft haar toen verdedigd met een mes.



**Mariama M. (30)**

Mariama uit Maradi heeft al drie operaties achter de rug. Ze heeft vier kinderen. De oudste is vijftien en de jongste dertien maanden. "Ik wil dat mijn kinderen naar school gaan. Als iemand met mijn dochter zou willen trouwen voor ze achttien is, zou ik weigeren. Ik weet dat het niet goed is. Ik heb het zelf ervaren."



**Mariama Z. (21)**

"Ik kwam twee jaar geleden voor de eerste keer in Dimol. Mijn vorige twee baby's verloor ik tijdens de bevalling. Faiïssa is nu drie weken oud. Ik herinner me niet meer hoe oud ik was toen ik trouwde. Mijn vader bracht me pas achteraf op de hoogte. Ik wilde niet trouwen, maar ik moest wel. Het heeft jaren geduurd voor ik voor het eerst zwanger raakte. Veel van mijn vriendinnen die op hetzelfde moment trouwden, hadden toen al verschillende kinderen."